

Arne Pettersson
Stockholm-Gotlands distrikt
Box 1417, 62125 VISBY
Arne.P.Pettersson@skogsstyrelsen.se
Tfn 0498-258519

Fastighet

GULDBODA 2:1

Kommun

Haninge

Församling

Västerhaninge-

Muskö

GULLBODA TOMTÄGARE OCH
FISKEVÅRDSFÖRENING,

SLÅNBÄRSV 37/JOHAN SIDFÄLDT/
19465 UPPLANDS VÄSBY

Information om nyckelbiotoper

Den av riksdagen beslutade skogspolitiken innebär jämställda mål för miljö och produktion. Miljömålet syftar till att bevara skogens biologiska mångfald. Nyckelbiotoper har stor betydelse för skogens flora och fauna. De har en nyckelroll för bevarande av skogens växter och djur. De arter som är knutna till dessa biotoper är känsliga för skogsbruk.

Skogsstyrelsen har under perioden 1993-2006 systematiskt inventerat nyckelbiotoper på privat mark. Fortfarande återstår dock nyckelbiotoper som av olika anledningar inte upptäckts. En del av dessa kommer efterhand att påträffas i samband med Skogsstyrelsens olika fältverksamheter. Skogsstyrelsen har nyss upptäckt en sådan nyckelbiotop på din fastighet. Med detta brev vill vi informera om områdets särskilda naturvärden samt be om din medverkan för att bevara dessa värden.

Som markägare har du enligt miljöbalken en skyldighet att samråda med Skogsstyrelsen innan du vidtar en skogsbruksåtgärd som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön. Din anmälan om samråd skall vara skriftlig och innehålla en karta och en beskrivning av vad du planerar att göra. Skogsstyrelsen har i de fall det varit aktuellt att vidta skogsbruksåtgärder i en nyckelbiotop nästan undantagslöst bedömt att åtgärderna varit samrådspliktiga.

När du önskar hjälp med råd eller planerar en skoglig åtgärd ger vi på Skogsstyrelsen gärna råd och hjälp om hur just din nyckelbiotop och dess naturvärden bäst tillvaratas.

Om du önskar mer information är du välkommen att kontakta oss. Vi har då möjlighet att diskutera din nyckelbiotop. Vid behov kan även rådgivning i fält bli aktuell.

Med vänlig hälsning

Arne Pettersson

Bilaga

- 1 Beskrivning av nyckelbiotopen
- 2 Broschyr "Nyckelbiotoper - unika skogsområden"

Ärende N 1129-2014

Utskriftsdatum: 2015-06-03

Kartans mittpunktskoordinat:

SWE REF99TM (N, E) 6540802, 676617

WGS84 (Lat, Lon) 58.97028, 18.07220

0 100 200 300 400 500 Meter

Kartprojektion: SWE REF99-TM

Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial

© Lantmäteriet 109/2037.

TECKENFÖRKLARING

	Ärendeyta		Skog och Historia Linje
	Biotopskydd		Skog och Historia Yta
	Naturvårdsavtal		Storskogsbrukets Nyckelbiotoper
	Nyckelbiotop		Naturresevat
	Objekt med naturvärden		Nationalpark
	FMIS punkt		Vattenskyddsområden
	FMIS linje		Natura2000 fågeldirektivet
	FMIS yta		Natura2000 habitatdirektivet
	Skog och Historia Punkt		

Registrerad Nyckelbiotop N 1129-2014

Information

Gammalt ID	Objektnamn	Inventeringsdatum	Inventerare
	Hällmark n Guldboda	2014-10-23	Bo Törnqvist

Fastighetsnamn	Berörd areal	Län	Kommun	Församling
GULDBODA 2:1	2.44	Stockholms län	Haninge	Västerhaninge-Muskö

Beskrivning och allmän bedömning

Gammal senvuxen tallskog i anslutning till småkuperad hällmark. Enstaka senvuxen gran, gammal rötskadad asp och björk. Frekvensen död ved är relativt sparsam. Intressant kryptogamflora med flera rödlistade arter. Målet bör vara att behålla den orörda karaktären med kontinuitet av gammal skog och död ved. En stor del av biotopen består av bergimpediment.

Biotoptyp

Hällmarkskog

Biotopkaraktär

Stort inslag av senvuxna träd ; Värdefull kryptogamflora ;
--

Nyckelelement

Nr	Element	Kopplad till art	Frekvens	Nyckelord
E1	Gammal tall	A1,A6	Allmän-riklig	Senvuxet träd ; Pansarbark; Döda grenar, > 5 cm
E2	Gammal senvuxen gran	A7,A8	Enstaka-sparsam	Förekomst av rötskada
E3	Gammal asp	A4	Enstaka-sparsam	Förekomst av rötskada ; Bohål
E4	Låga av gran	A3	Enstaka-sparsam	Låga efter stambrott p g a röta ; Gammal låga eller torrträd ; Barklös kärnved ; Insektshål och gångar
E5	Låga av tall		Enstaka-sparsam	Barklös kärnved ; Insektshål och gångar ; Gammal låga eller torrträd
E6	Låga av asp		Enstaka-sparsam	Låga efter stambrott p g a röta ; Barklös kärnved ; Insektshål och gångar ; Gammal låga eller torrträd
E7	Torrträd		Enstaka-sparsam	Barklös kärnved ; Insektshål och gångar ; Hackmärken efter hackspettar
E8	Lodyta	A5	Enstaka-sparsam	

Signalarter och rödlistade arter

Nr	Svenskt namn	Kopplad till element	Frekvens	Latinskt namn	Info om arter*
A1	tallticka	E1	Enstaka-sparsam	Phellinus pini	RS
A2	motaggsvamp		Enstaka-sparsam	Sarcodon squamosus	RS
A3	gränsticka	E4	Enstaka-sparsam	Phellinus nigrolimitatus	RS
A4	asphättemossa	E3	Enstaka-sparsam	Orthotrichum gymnostomum	Ö
A5	korallav	E8	Enstaka-sparsam	Sphaerophorus globosus	Ö
A6	nästlav	E1	Enstaka-sparsam	Bryoria furcellata	S
A7	gammelgranslav	E2	Enstaka-sparsam	Lecanactis abietina	Ö
A8	granbarkgnagare	E2	Spår	Microbregma emarginatum	S

* S=Signalart / R=Rödlistad / F=Fridlyst, hela landet / Fd=Fridlyst, del av landet / Ö=Övrig

Nyckelbiotoper

– unika skogsområden

@ Skogsstyrelsen, 2007

GRAFISK FORM

Annika Fong Ekstrand

FOTOGRAFER

Michael Ekstrand

sid 4

Svante Hultengren

Sid 11

Johan Nitare

övriga

REPRO

Scannerteknik AB, Motala

FÖRLAG

Skogsstyrelsen

551 83 Jönköping

Tel: 036-35 93 00 (vx)

Denna broschyr är främst riktad till dig som har nyckelbiotoper i din skog, men även till dig som är intresserad av att få mer information om nyckelbiotoper.

Som markägare har du en viktig roll i arbetet med att bevara växter och djur i skogen.

Nyckelbiotoper är känsliga livsmiljöer för hotade och rödlistade arter¹⁾. En nyckelbiotop utgör ett område med en speciell naturtyp som har stor betydelse för skogens flora och fauna. De arter som är knutna till dessa biotoper tål inte konventionellt skogsbruk.

¹⁾Rödlistade arter är sällsynta djur, svampar och växter som är officiellt förtecknade som försvunna, akut hotade, starkt hotade, sårbara eller missgynnade. En bedömning av artens utdöenderisk avgör till vilken av dessa kategorier arten räknas. Förteckningar över rödlistade arter tas fram via ArtDatabanken och fastställs av Naturvårdsverket. Dessa revideras normalt vart femte år. Enligt 30 § skogsvårdslagen är man alltid skyldig att ta hänsyn till rödlistade arter i samband med skogsbruksåtgärder. För mer information om rödlistade arter, se: www.artdata.slu.se

Nyckelbiotoper

– en del av vår mest värdefulla natur

Nyckelbiotoper är områden med höga naturvärden. De har en nyckelroll för bevarandet av skogens hotade växter och djur. Riksdagen har beslutat att målen för miljö och produktion i skogen är jämställda. Miljömålen syftar till att bevara den biologiska mångfalden. Hotade arter och naturtyper skall skyddas. Viktiga utgångspunkter i den svenska skogspolitiken är att markägarna har stor handlingsfrihet i sitt skogsbruk men också ett stort medansvar till att de beslutade målen nås.

Skogsstyrelsen har sedan 1990 haft regeringens uppdrag att inventera nyckelbiotoper på privat mark. Skogsbolag och större markägare har genomfört motsvarande inventeringar på sina marker. Syftet med inventeringarna har varit att få bättre kunskap om var i skogslandskapet det finns biologiskt särskilt värdefulla miljöer. Idag finns det ca 100 000 registrerade nyckelbiotoper med en areal som motsvarar ca 1 procent av skogsmarken.

Viktiga beslutsunderlag

Kännedom om nyckelbiotoper är ett viktigt beslutsunderlag för markägare och virkesköpare när de tar naturhänsyn och gör frivilliga avsättningar samt för myndigheter när de formellt skyddar skog. De flesta nyckelbiotoper bör lämnas helt orörda, medan vissa gynnas av en naturvårdande skötsel som till exempel bränning, bete eller frihuggning av stora lövträd.

Nyckelbiotopernas skydd

Nyckelbiotoper kan bevaras på flera sätt. Små nyckelbiotoper utgör generell hänsyn vid skogsbruksåtgärder och ska bevaras i enlighet med 30 § skogsvårdslagen. Många nyckelbiotoper är frivilligt avsatta områden som markägare själva valt att undanta från skogsbruk. En nyckelbiotop kan också få ett formellt skydd genom att markägaren och Skogsstyrelsen tillsammans tecknar ett naturvårdsavtal eller genom att en myndighet skyddar området med stöd av 7 kapitlet i miljöbalken. Oftast handlar det då om ett beslutat biotop-skyddsområde eller naturreservat. Vid formellt skydd av nyckelbiotoper är du som markägare normalt berättigad till ersättning. Läs mer om de olika skyddsformerna längre bak i denna broschyr.

Mer information om nyckelbiotoper hittar du på www.skogsstyrelsen.se/nyckelbiotoper. Registrerade nyckelbiotoper finner du om du går vidare till Skogens Pärlor.

Frihet under ansvar

Alla som äger skog har stor frihet att själva bestämma hur skogen ska skötas inom de ramar som skogsvårdslagen och annan lagstiftning anger. Som markägare har du ett stort ansvar att bedriva skogsbruket så att den biologiska mångfalden bevaras. Detta är en del av det så kallade sektorsansvaret och är en grundläggande utgångspunkt i vår skogspolitik som är beslutad av Sveriges riksdag. Denna skogspolitik bygger på ett delat ansvar mellan markägare och staten, där staten genom olika myndigheter tar ansvar för det formella områdesskyddet och ger rådgivning till markägarna.

Miljömål

Riksdagen har beslutat om miljömål för Sverige. Målen berör bland annat

nyckelbiotoper i skogslandskapet. Här slås fast att den biologiska mångfalden skall bevaras och arternas livsmiljöer och ekosystem ska värnas. Mer om miljömålsarbetet kan du läsa på: www.miljomal.nu

Det är viktigt att alla känner ansvar för detta arbete. Våra barn och barnbarn ska i framtidens skogar ha tillgång till minst lika stora natur- och kulturvärden som vi har idag. Ett sätt för dig att medverka till detta kan vara att ta bra naturhänsyn vid avverkning och frivilligt avstå från skogsbruk i nyckelbiotoper. Skogsstyrelsen kan ge råd hur du på bästa sätt tar hänsyn till dessa miljöer och anpassar ditt skogsbruk.

Det är du som markägare som har huvudansvaret för att miljöer med hotade arter inte förstörs genom skogsbruksåtgärder eller andra åtgärder. Staten ansvarar för det formella skyddet och för rådgivning till markägarna.

Utarmning av biologisk mångfald

Sverige har stora skogsarealer, men arealen av biologiskt värdefull skog har aldrig varit så liten som idag och den fortsätter att krympa. Fortfarande avverkas skogar med höga naturvärden och många djur, växter och svampar är starkt hotade. Även vanliga skogsarter, som vissa fåglar, håller idag på att försvinna. Sverige har undertecknat flera internationella konventioner som syftar till att förhindra en fortsatt utarmning av biologisk mångfald. Detta medför många nationella åtaganden t.ex. skydd av nyckelbiotoper.

Restmiljöer

Nyckelbiotoper är ofta restmiljöer av naturliga skogsekosystem som av olika skäl blivit kvar i ett omdanat skogslandskap. Dagens konventionella skogsbruk, som infördes på bred front för cirka femtio år sedan, har varit en ekonomisk framgång men också medfört en omfattande utarmning av biologisk mångfald. Naturliga och mycket gamla skogsekosystem har successivt ersatts med ekonomiskt värdefulla men biologiskt artfattiga och triviala produktionsskogar.

Det var mot denna bakgrund som Sverige år 1993 fick en ny skogspolitik som betonade vikten av miljöan-

passning i skogsbruket. Miljömål och produktionsmål skulle vara jämställda. Sedan dess har stora insatser gjorts för att försöka hejda utarmningen av biologisk mångfald, vilket medfört att utarmningstakten bromsats upp men inte avstannat.

Allvarlig situation

Kartläggningen av nyckelbiotoper och andra naturvärden, rådgivning och ökade anslag till formellt skydd av skog har varit viktiga samhällsinsatser för att försöka vända den negativa utvecklingen. Många markägare har också gjort frivilliga avsättningar av nyckelbiotoper och andra biologiskt värdefulla skogsområden. Det allvarliga läget för den biologiska mångfalden i skogen kräver nu brådskande insatser från alla berörda. Markägarnas och samhällets gemensamma agerande den närmaste 10-årsperioden kommer att vara avgörande för om vi klarar uppsatta miljömål.

Skog i betydelsen trädbevuxen mark är en förnyelsebar resurs. Skog från biologisk mångfaldssynpunkt är däremot en ändlig och hotad resurs.

Saffransticka och stor ekbock
– två akut hotade arter.

Nyckelbiotoper

– livsmiljöer för hotade arter

En nyckelbiotop är ett område med en speciell naturtyp som har stor betydelse för skogens flora och fauna och har förutsättningar att hysa hotade och rödlistade arter. Dessa arter uppträder inte slumpartat och jämnt utspritt i skogslandskapet utan finns ofta på vissa platser. Ett skogsområde kan vara en nyckelbiotop på grund av en speciell skogshistoria eller på grund av sällsynta ekologiska förhållanden. Några nyckelbiotoper uppträder bara i vissa terränglägen som till exempel strandskogar, raviner och rasbranter.

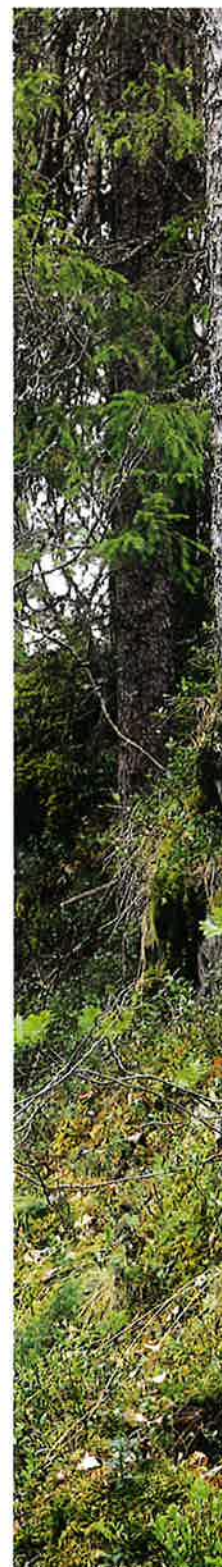
Många nyckelbiotoper känns lätt igen på att det är gott om olika nyckelelement såsom död ved, gamla träd, hamlade träd, mossklädda stenblock och bergväggar. Andra nyckelbiotoper kan vara betydligt svårare att bedöma, men kan utmärka sig genom stor förekomst av speciella arter som påvisar höga naturvärden, så kallade signalarter.

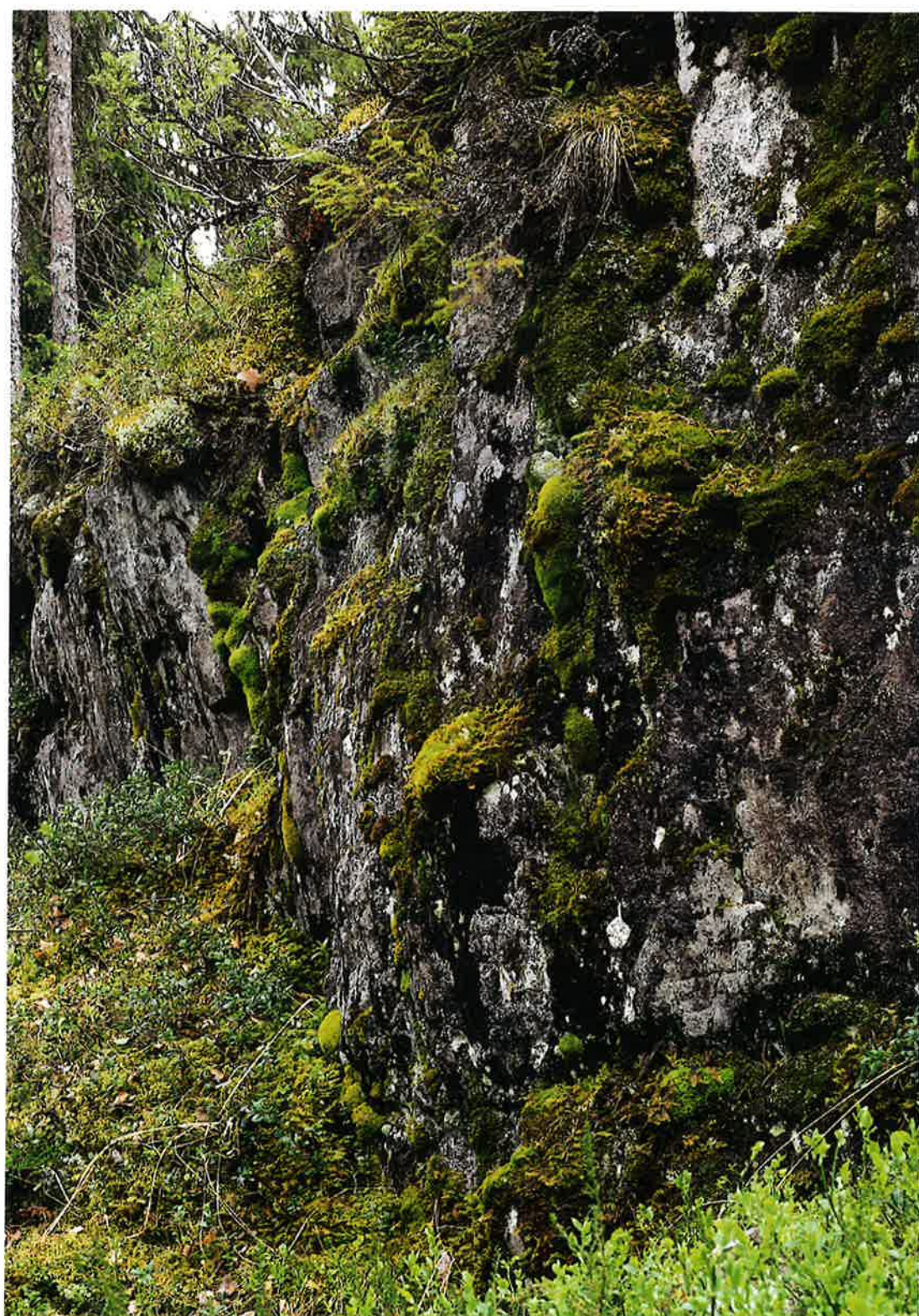
Områden som inte uppfyller kraven på att vara nyckelbiotop kan ändå vara viktiga för den biologiska mångfalden. Skogsstyrelsen klassificerar dessa som

Objekt med naturvärden. Ofta är det områden som, om de lämnas orörda eller vårdas, i framtiden kommer att utvecklas till nyckelbiotoper.

Tibast är en ovanlig buske som ofta påvisar höga naturvärden. Den finns på multrik mark i flera olika nyckelbiotoper, t.ex. bergbranter, bäckdalar, lövskogslundar och kalkbarrskogar.

Nyckelbiotopsinventeringen

Nyckelbiotopsinventeringen har genomförts i hela landet med en gemensam metod. Drygt femtio olika typer av nyckelbiotoper har definierats. Vid inventeringen har alla områden bedömts, avgränsats och beskrivits i fält av specialutbildad personal. Skogsstyrelsens handbok som beskriver alla nyckelbiotoper och inventeringens alla steg finner du på www.skogsstyrelsen.se

Noggrant arbete

Fältarbetet föregås av noggranna förberedelser där det gäller att på flera sätt ringa in tänkbara nyckelbiotoper. Du som markägare är här en viktig resurs och kan hjälpa till med kunskap om din fastighet.

Ett viktigt steg i förberedelserna är tolkning av flygbilder eller satellitbilder. Även studier av geologiska och historiska kartor kan ge viktig information, liksom genomgång av äldre naturinventeringar.

Vid fältbedömningen avgör sedan inventeraren om en biotop ligger över eller under kvalifikationsgränsen för en nyckelbiotop. Erfarenheten har visat att detta avgörande måste baseras på flera olika egenskaper. Det är framförallt fyra aspekter som studeras och ligger till grund för ett avgörande, nämligen skogens struktur, historik, artinnehåll och fysiska miljö. Betydelsen av dessa fyra aspekter kan variera mellan olika bio-

toper. Vissa nyckelbiotoper är lätta att finna, känna igen och avgränsa medan andra är svåra och kräver specialistkunskaper.

Markägarna får information

Efter slutfört fältarbete registreras den insamlade informationen i en databas hos Skogsstyrelsen. Alla berörda markägare får sedan information med en redovisning av vad inventeraren har noterat tillsammans med en karta över områdets gränser. Alla markägare erbjuds också personlig rådgivning om sin nyckelbiotop. På Skogsstyrelsens webbsida *Skogens Pärlor* kan du se din egen nyckelbiotop med en kortfattad information.

Nyckelbiotopsinventeringen är genom sin inriktning och omfattning en av de största naturvärdesinventeringar som någonsin genomförts. Motsvarande inventeringar, efter svensk förebild, har också genomförts i de baltiska staterna och nyligen påbörjats i Ryssland.

Ur Skogsstyrelsens handbok:

"En nyckelbiotop är ett skogsområde som från en samlad bedömning av biotopens struktur, artinnehåll, historik och fysiska miljö idag har mycket stor betydelse för skogens flora och fauna. Där finns eller kan förväntas finnas rödlistade arter. Undantagna är arter med utpräglat landskapsekologiska krav, till exempel många fåglar och större däggdjur."

Hur många nyckelbiotoper finns det?

De allra flesta privata markägare har inga kända nyckelbiotoper alls i sin skog. I genomsnitt förekommer en registrerad nyckelbiotop på var sjätte skogsfastighet. Frekvensen varierar dock mycket i olika delar av landet.

Till och med år 2006 har ca 52 000 nyckelbiotoper registrerats på privat mark. Ungefär lika många är kända hos större skogsägare (skogsbolag och övriga stora markägare). Det betyder att vi idag känner till ungefär 100 000 nyckelbiotoper i vårt land.

Den kända arealen nyckelbiotoper motsvarar idag drygt 1 procent av Sveriges skogsmarksareal. Storleken på

biotoperna varierar. En nyckelbiotop kan vara allt ifrån ett enskilt jätteträd eller en liten källa till ett stort urskogsområde. Hälften av alla nyckelbiotoper är mindre än 1,5 hektar. På privat skogsmark omfattar de kända nyckelbiotoperna drygt 159 000 hektar. Motsvarande arealer finns hos de större markägarna.

Många okända nyckelbiotoper

Många nyckelbiotoper är fortfarande okända och upptäcks efter hand. Skogsstyrelsen fortsätter därför kontinuerligt att registrera nyupptäckta nyckelbiotoper.

Hur kan nyckelbiotoperna bevaras?

Att ett område klassats som nyckelbiotop har ingen direkt juridisk innebörd. Det finns alltså inget generellt skydd för nyckelbiotoper. I områden med höga naturvärden är man dock alltid skyldig att följa allmänna hänsynsregler i miljöbalken och skogsvårdslagen (se nedan).

Strategi för skydd

Olika myndigheter har möjlighet att besluta om formellt skydd för enskilda områden. Detta sker efter en nationellt och regionalt beslutad strategi.

Miljöcertifieringar

Många miljömedvetna markägare, entreprenörer och industriföretag är frivilligt miljöcertifierade och har därigenom åtagit sig att inte avverka eller handla med virke från nyckelbiotoper. Certifieringssystemen har inneburit att många nyckelbiotoper bevarats.

Olika sätt

Det finns alltså flera olika sätt, både frivilliga och formellt bindande, att bevara och skydda nyckelbiotoper. På följande sidor kan du kortfattat läsa mer om de vanligaste skydds- och stödformerna.

Frivilliga avsättningar

Med frivilliga avsättningar menas hänsynsområden med produktiv skogsmark som är större än 0,5 hektar och som markägaren själv, utan krav på ersättning, fattat beslut om att spara av miljöskäl. Genom att frivilligt undanta nyckelbiotoper från skogsbruk kan du som markägare göra en viktig insats för miljön.

NOKÅS – stöd till åtgärder

Vissa nyckelbiotoper gynnas av naturvårdande skötsel t.ex. bete eller frihuggning av stora lövträd. Skogsstyrelsen har möjlighet att ge ett ekonomiskt stöd till olika åtgärder som du som markägare vill göra för att förbättra natur- och kulturmiljön. Du ansöker om ett så kallat NOKÅS-bidrag hos Skogsstyrelsens distriktskontor. NOKÅS står för *Natur- Och KulturmiljövårdsÅtgärder i Skogen*.

Naturvårdsavtal

Ett naturvårdsavtal är en frivillig överenskommelse mellan en intresserad markägare och staten. Ett avtal upprättas mellan markägaren och Skogsstyrelsen (i vissa fall länsstyrelsen). Syftet med avtalen är att bevara eller utveckla områden med höga naturvärden. Markägaren får en viss ekonomisk ersättning för de begränsningar i brukandet som avtalet medför. Ersättningen betalas ut som ett engångsbelopp och beskattas som intäkt av näringsverksamhet. Avtalet gäller under en viss tid, vanligen 50 år. Områdets gränser märks upp i terrängen. Naturvårdsavtal är en form av formellt skydd och områden som är prioriterade i strategin för formellt skydd av skog är i första hand aktuella för naturvårdsavtal.

Generell hänsyn – enligt 30 § skogsvårdslagen

Många små nyckelbiotoper kan bevaras genom en bra och genomtänkt hänsyn i samband med avverkning eller andra åtgärder i skogen. Vid alla skogsbruksåtgärder har du som markägare skyldighet att följa skogsvårdslagstiftningens hänsynsregler. Du skall då ta särskild hänsyn till så kallade *hänsynskrävande biotoper*, vilket omfattar nyckelbiotoper och andra områden med höga naturvärden. Du skall även ta särskild hänsyn till rödlistade arter (se sidan 2). Skogsstyrelsen kan med stöd av skogsvårdslagen förelägga eller förbjuda åtgärder i nyckelbiotoper. Du kan läsa skogsvårdslagen samt Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till denna lag (SKSFS 1993:2) på Skogsstyrelsens webbsida under *Lagen*.

Samråd – enligt 12 kap. 6 § miljöbalken

Som markägare har du en skyldighet att samråda med Skogsstyrelsen innan du vidtar en skogsbruksåtgärd som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön. Din anmälan om samråd skall vara skriftlig och innehålla en karta över det aktuella området samt en beskrivning av vad du planerar att göra. I nyckelbiotoper bedöms de allra flesta skogsbruksåtgärder vara samrådspliktiga. Skogsstyrelsen kan förelägga dig att göra på ett visst sätt eller helt förbjuda den verksamhet som du planerat, men då kan du också ha rätt till ersättning. Du har även möjlighet att överklaga ett föreläggande eller förbud hos miljödomstolen. Det är viktigt att veta att du kan ådra dig straffansvar om du vidtar åtgärder i en nyckelbiotop utan att samråda.

Formellt skydd av områden enligt 7 kap. miljöbalken

En myndighet kan med stöd av miljöbalken förklara ett område som biotopskyddsområde eller naturreservat. Om-

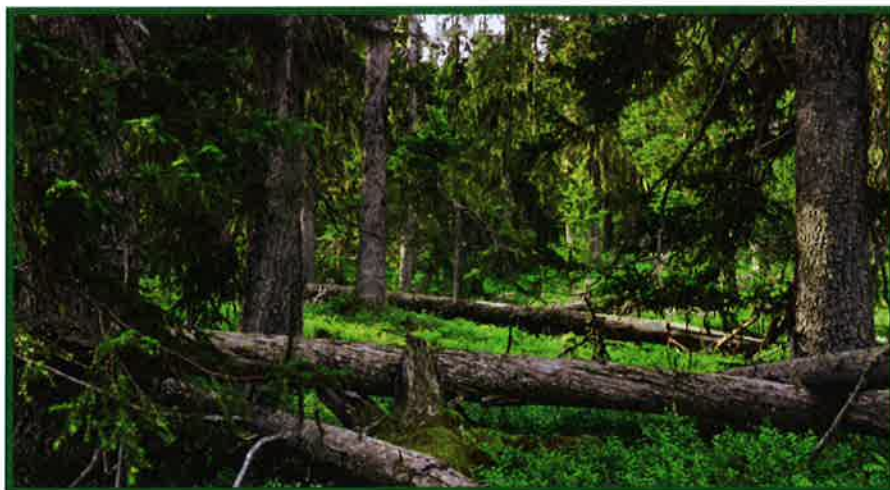
rådets gränser markeras i terrängen. Det är bara områden som är prioriterade enligt strategin för formellt skydd av skog och som bedöms ha de högsta naturvärdena i respektive län som kan bli aktuella för sådana skydd. Om ett beslut om biotopskyddsområde eller naturreservat berör dina marker har du rätt till ersättning efter vissa regler. Myndigheten vill alltid föra en nära dialog med dig som markägare innan några beslut tas. Om du har önskemål om att istället frivilligt skydda ett sådant prioriterat område utan ersättning är detta ofta möjligt.

Biotopskydd

Skogsstyrelsen fattar beslut om biotopskyddsområden i skog. Biotopen måste tillhöra någon av 18 olika definierade naturtyper. Normalt är ett biotopskyddsområde mellan 2-8 hektar. Enstaka områden är upp till 20 hektar. Inom ett sådant område får du som markägare inte vidta några åtgärder som kan skada naturvärdena. Markägaren behåller alltid äganderätten till marken och jakträtten påverkas inte.

Naturreservat

Länsstyrelsen eller kommunen fattar beslut om naturreservat. Motiven till att bilda naturreservat kan variera från fall till fall, liksom vilka inskränkningar i markanvändningen som gäller för ett visst område. Naturreservat är därför en mycket flexibel skyddsform där även äganderätten till marken kan variera.

För mer information

SIGNALARTER

INDIKATORER PÅ SKYDDSVÄRD SKOG

FLORA ÖVER KRYPTOGRAMER

Signalarter är utvalda arter som indikerar skogsområden med höga naturvärden. De kan berätta om skogens speciella historia eller ekologiska särdrag. I samband med inventeringen av nyckelbiotoper har dessa signalarter blivit särskilt eftersökta. Många av dem är relativt lätta att upptäcka och känna igen. Lär dig mer om signalarter i Skogsstyrelsens bok.

392 sid.

Best.nr. 0006

www.skogsstyrelsen.se/bokhandeln

Om du har nyckelbiotoper på din mark äger du en bit av vår mest värdefulla natur! Bara en procent av Sveriges skogar är idag kända nyckelbiotoper.

Tänk på att:

- Du kan vända dig till Skogsstyrelsen om du har frågor.
- Du samråder med Skogsstyrelsen om du planerar några åtgärder i en nyckelbiotop.
- Du som markägare har det primära ansvaret för att miljöer med hotade arter inte förstörs.
- Du som markägare är skyldig, enligt 30 § skogsvårdslagen, att ta hänsyn till känsliga biotoper och rödlistade arter i samband med skogsbruksåtgärder.
- Områden med stora, många eller mycket speciella nyckelbiotoper kan vara prioriterade för formellt skydd. Är detta aktuellt på din mark kan du få ersättning.

